

DETERGENTEN

PERSONALTIDNING FÖR LEVER OCH LEVERINDUS

Årgång 20

Nr 7 1991

HAR FABRIKEN NÅGON FRAMTID?

Seppo Helander, fabrikschef

Hur känns det idag då?

Det känns väldigt tungt för mig också just nu. Jag märker att folk är oroliga och nedstämda och det gäller mig själv också. Jag är samtidigt tacksam och glad för att produktionen och leveranserna har fungerat så bra hittills.

Har fabriken någon framtid?

Jag har inte gett upp tanken, men i rekommendationen som ledningsgruppen lämnat finns ett stort allvar, vilket gör att jag inte kan vara särskilt optimistisk.

Men innan ett beslut har fattats är ingenting riktigt omöjligt. Flera förslag till lösningar av den situation fabriken befinner sig i idag har kommit in från anställda, och vi håller just på att undersöka dem.

Det är viktigt att alla förslag och idéer kommer fram nu så att vi inte försummar en enda möjlighet.

Lever vill förhandla om fabriken framtid.

Levers VD Aart Weijburg samlade alla Levers anställda måndagen den 21 oktober och talade om att företaget vill börja MBL-förhandlingar om fabriken framtid i Nyköping.

Ledningsgruppen har jobbat med en studie sedan i maj för att se över företagets konkurrens- och kostnads-situation.

Den snabba minskningen av efterfrågan på traditionella tvättmedel till förmån för produkter som kräver en ny produktionsteknik samt ökat tryck från våra konkurrenter har dramatiskt ändrat vår marknadssituation, säger Levers ledning.

Vår tillverkningsvolym räcker snart inte till för att fabriken ska vara konkurrenskraftig.

Hur har utredningen gått till?

Ledningsgruppen har noggrant studerat tre olika handlingsalternativ:

- 1) Investering i ny tillverkningsmekanik för att kunna tillverka koncentrerat tvättmedel enligt framtida krav.
- 2) Möjligheten att tillverka och exportera mer till Europa
- 3) Att stänga fabriken och importera Levers produkter från andra länder i Europa.

Aart Weijburg, VD

Efter fyra månaders utredande har företagsledningen kommit fram till att storleken på de investeringar som krävs för att införa den nya tekniken skulle leda till alltför höga tillverkningskostnader för att våra produkter skulle kunna konkurrera på marknaden, säger Levers VD.

- Och transportkostnaderna skulle bli för höga i alternativet att exportera mer till länder i Europa.

- Då återstår alltså alternativet att stänga fabriken och importera alla produkter.

Det blev det bistra beskedet från VD Aart Weijburg till Levers 265 anställda, som nästa alla samlats i Matsalen.

Det finns ingenting som ni skulle kunnat göra bättre i era jobb, säger Aart Weijburg. Det här är resultatet av marknadens utveckling, som står utanför vår kontroll.

forts sid 2

Hur känns det idag då?

- Inte känns det bra, säger *Alf Jansson* och *Ola Almqvist* på verkstan uppgivet. Vem vill anställa någon som är runt 50 år, säger Alf. - Och jag är ju upplärd här. Jag började som snickare och kom sedan in på verkstaden och sysslade med reparationer.

Vissa saker har ju pekats på att vi skulle minska, men inte på det här drastiska viset. Det måste finnas ett större perspektiv än den här fabriken - riktlinjer att följa från ett annat håll. För om man tagit beslutet här - som Seppo Helander säger - då är man en dålig fabrikschef.

Det som jag ser som det värsta, säger Ola, är att ledningen bara har gett upp. Man chansar inget, har inga alternativ. Det är som om man har gått igenom isen och inte försöker ta sig upp utan bara vill sjunka.

- Vilken är anledningen till att man inte ens försöker, frågar sig Alf. Har man haft en strategi från början? - Det är i så fall ynkligt att inte deklarerat detta, säger Ola. Det var ju högkonjunktur bara till för några år sedan, och då fanns det jobb.

Vi har ju uppfattat Lever som en säker arbetsplats, och visst har vi trivts jättebra. Det visar sig ju på den långa anställningstiden hos många. Lever har haft en bra personalpolitik och varit mycket generös mot alla. Tidigare var det väldigt fint att jobba på Sunlight. Titta på våra tavlor, som sitter i fabriken; "Varför är hon så glad?" - "Jo, hon jobbar på Sunlight".

Efter Rolf Lindman har de utländska cheferna bara kommit hit och bytt skjorta och gått igen. Ola: - Det tragiska är faktiskt den fina kompisanda som man inte har längre när fabriken försvinner. Vi tillbringar ju mer av vår vakna tid med jobbar-kompisarna än med familjen och då blir banden starka.

Stig Mårdh, flytande:

- Det känns inget vidare. Vi blev ju verkligen tagna på sängen. Så fort man inte har något för händerna tänker man bara på detta att fabriken kanske ska lägga ner. Jag har jobbat här i 15 år och det känns nu som nästa halva livet.

Vad blev det av utvecklingen för Flytande avdelningen, frågar Stig? Vi

provkörde ju s k Grön Comfort med lyckat resultat. Här finns tankar och all övrig utrustning. Det är tragiskt om man inte anser det värt att tillverka produkter i vår moderna anläggning, den som landshövdingen med pompa och ståt invigde för bara drygt tre år sedan.

Att företag som går med förlust slås ut kan man förstå, men inte Lever som går med vinst.

Hans Östlund, materialhanteringen: Det är skandalöst. Det är det enda företaget i Sverige, som lägger ner när det går med vinst.

- Och är det verkligen 'lönsamt' att flytta lagret? Det är en fråga vi här på lagret anser måste utredas.

Det finns ju inte ett enda jobb att söka just nu och inte ser det ut att ljusna. Ibland har jag tänkt på att börja läsa. Det kanske är så det får bli.

Jan-Olof Norén, materialhanteringen:

- Just nu är det illa. När man har jobbat 16 år på ett företag som man räknat med var ett säkert ställe, då blir det en chock att få höra att företaget ska läggas ned. Att man skulle dra ner någon del av verksamheten och personalstyrkan - den tanken har vi väl tänkt - men inte hela alltihop.

Lars-Inge Lindell, kontorstjänsten:

Det har varit ett fantastiskt företag att jobba på. När jag började 1946 var det en tid när det hände så mycket. Tänk dig att vi fick dubbla gratifikationer något år när det gick extra bra. - Och nu ska allt gå i graven. Jag fattar det inte.

Eva-Lena Hedberg, materialhanteringen:

- Jag frågar mig: Vad ska man göra? Vad kommer att hända? När vi har barn och en ekonomi som måste fungera. Det är inte så här man hade tänkt sig att ett företag som Lever skulle handla.

Gurli Carlsson, lokalvården:

- Man blir både besviken, ledsen och arg. Men det var faktiskt min första tanke när ni satte upp de där röda lapparna om möte - att tillverkningen skulle upphöra.

Och när jag vaknade första natten efter beskedet var enda tanken: - Nu har du snart inget jobb mer.

Vi måste ändå försöka hålla ihop vi i gruppen lokalvårdare, för det tror jag är det viktigaste av allt.

Lillemor Wennerberg, sprayen:

- Jag blir så arg. Har man verkligen tänkt sig att hela fabriken ska försvinna? Här jobbar vi för att bli så effektiva som möjligt och så är det ingenting värt.

Leif Wahlstedt, planeringen:

- Vi får inte ge upp. Jag har lämnat ett förslag till hur fabriken skulle kunna fortsätta sin verksamhet utan att investera många miljoner i ny teknologi. Ledningen ska nu utreda detta.

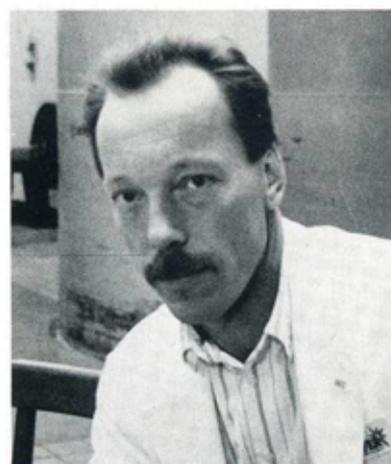
Göran Kennmark, Leverindus.

- Vi på Leverindus mår inte heller bra. Det är jobbigt för oss precis som för våra arbetskamrater på Lever. Vi är inte drabbade som företag men kan inte glädjas att vi har jobb när vi vet vad som kan drabba dem vi jobbar ihop med här på laboratoriet.

Peter Eriksson, processkötare på blandningen:

- Jag är orolig. Men första tanke när vi var kallade till Matsalen var att snart har vi inga jobb längre. Min sambo Maria arbetar ju också här på pulver-tillverkningen, så det drabbar oss dubbelt. Vi är ju bara 23 och 24 år, så vi har ju inte åldern emot oss, men vi trivs bra på Lever och hade aldrig kunnat tänka oss att man skulle tala om att lägga ner alltihop. Det är så svårt att fatta. Och det är så många som blir utan jobb. - Som tur är har vi redan sålt vårt hus, för vi tyckte att det blev för dyrt.

Benny Carlsson, arbetsledare och SALF-klubbens ordförande:

- Det känns för eländigt. (Benny uttryckte sig med mycket starkare ord, som p g a tidningens karaktär är svåra att återge). Det är väldigt tuft för oss alla. Det är svårt att vara positiv och se detta som en möjlighet, som företaget tror att man ska kunna göra. Men vi har

mycket kvar att göra som fackklubb. Vi har inte gett upp utan vi jobbar mycket intensivt ihop med Fabriks- och SIF-klubben.

Om beslutet ändå kommer att fabriken ska läggas ner, ordnar det sig kanske på ett och annat sätt med ekonomin, men det jag är orolig för är den sociala biten. - Tänk dig att inte ha ett jobb att gå till! I den situationen har vi väl alla tänkt oss den senaste veckan, och alla är inte så lyckligt lottade att man har givande fritidssysselsättning.

Vi arbetsledare får möta både sorg, ilska och besvikelse och jag tycker det är väldigt viktigt att ta mig an alla som behöver prata och reagera och samma sak gäller mina kollegor.

Laszlo Arato, SIF-klubbens ordförande:

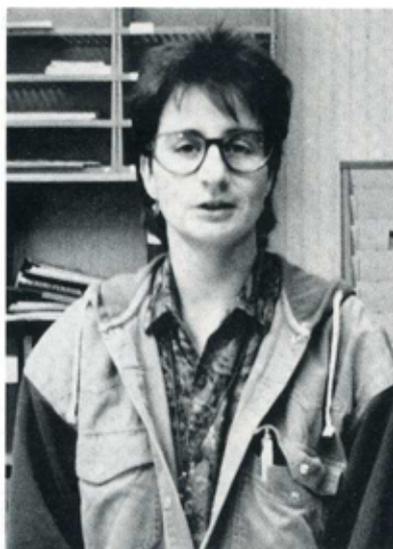
- Det ser inte ljus ut för oss, men vi ska fightas. Vi har inte accepterat att tala om nedläggning. Och vi tror inte att det är ekonomin som ligger bakom den här rekommendationen. Det är något annat och därför kan vi inte acceptera det.

Som fackförening måste vi jobba för att ha kvar besluten på lokal nivå.

Vi ifrågasätter verkligen hur ett så ansett företag över huvud taget kan tala om att lägga ner allt om ett halvår, när man bara för ett par år sedan hade planer på att tillverka 100 000 ton/år i den här fabriken och förse alla runt omkring oss med tvättmedel.

Men vi är fortfarande hoppfulla och vi vill säga till alla medlemmar att någonting av det viktigaste just nu är att vi håller ihop och strävar mot samma mål - vi ska ha tillverkningen kvar - och vi måste alla bidra på det sätt vi kan. Sammanhållningen och förmågan att ändå se framåt är det viktigaste just nu.

Elisebeht Markström, ordförande i Fabriks-klubb

- Nu har man börjat förstå att det är allvar. Våra medlemmars fullständiga trygghet håller på att ryckas bort.

- Till att börja med tänker folk på ekonomin, men vi har ganska bra skyddsnet idag. - Så just nu överväger inte de ekonomiska problemen utan alla som jobbar här inser att vi kommer att mista en mycket stor del av vårt liv.

Om Lever 'ska dö' kommer vi inte att ha våra arbetskamrater mer - livet här tar slut. Det är det som ger de största personliga kriserna. Det är en sådan stor förlust. Och det är så svårt att förstå, eftersom vi alltid har fått höra att vi är duktiga, vi gör god vinst, företaget har gått bra och vi har rönt uppskattning även utanför Sverige.

Då ären rekommendation att lägga ner Lever ännu mer obegripligt, och då kommer vreden. Det man inte kan begripa kan man inte ta till sig. Man känner sig utlämnad.

- Aart Weijburg säger ju att alla har jobbat jättebra, det finns inget vi skulle kunnat göra bättre, och det tror jag på. - Men då anser jag att vi bara är en bricka i ett spel.

Antingen har vi en utomordenligt svag ledning här i Sverige eller också är de välbetalda springpojkar åt Lever Europa. Företagsledningen säger ju att det är deras egen rekommendation att lägga ner företaget, men då har de misslyckats att leda det svenska företaget. Det är ett stort underbetyg.

Som företagsledare i Sverige ska man väl arbeta för produkter som den egna produktionsapparaten kan tillverka.

TACK

Ett hjärtligt tack till arbetskamrater, Lever och Leverindus för fina presenter och blommor, som jag fick i samband med min pensionering.

Erkki Kantonen

Ett hjärtligt tack för uppvaktningen på min 60-årsdag.

Marianne Andersson, Flexi

Många varma tack till Leverindus samt arbetskamrater på Lever och Leverindus för en uppskattadesent och vackra blommor på min 50-årsdag.

Seidy-Britt Dahlbeck

Ett hjärtligt tack till Lever AB för uppvaktningen på min 75-årsdag.

Birger Borg

Ett varmt tack till mina arbetskamrater och till företaget för uppvaktningen på min 50-årsdag.

Maj-Britt Sangby

Idrott

Lever fick oavgjort (2-2) mot "LÄTTA-laget" Liva.

Den årliga fotbollsmatchen mellan Lever och Liva spelades lördagen den 12 oktober i Nyköping.

Liva hade "förstärkt" sitt lag med veteranerna Lars Kihlman och Lars Wiktorin och Lever med "Texas" Carlsson, Dragos Dordevic och Göran Kennmark.

Efter halvtidsledning för Lever med 2-0 genom mål av Göran Kennmark och Kjell Johansson, kvitterade Liva i andra halvlek genom 2 mål av Ola Fernqvist.

Fernqvist måste utses till matchens lirare, då han förutom sina 2 mål genomförde matchen i gymnastikskor utan dobbor på den såphala planen.

En annan Ola (Almqvist i Lever-laget) firade triumfer med ett säkert försvarsspel.

Lirare tillika rapportör: G Kennmark

Detergenten och Snabb-Info

Under resten av året kommer **Detergenten** att utges oftare med korta nummer.

Utgivningsdagar för kortnummer: 7/11, 21/11, 5/12 och ett julnummer 19/12.

På anslagstavlor kommer Lever att informera fortlöpande under rubriken **Snabb-Info** i frågan om fabriken framtid.

Från Levers säljkonferens:

"Det är stjärnornas krig!"

Från planeten S-U-N har roboten Tekla och prinsessan Leia nedstigit till jorden för att dela med sig av budskapet kring Sun PROGRESS - en helt ny teknologi vad gäller maskindiskmedel.

Sun PROGRESS är säkrare mot både människor, miljö och mot disken.

Sun PROGRESS är ett MICRO-pulver, dvs ett koncentrerat maskindiskmedel, som ger ett utmärkt diskresultat med mindre belastning på miljön.

Vad är Sun PROGRESS?

Det är ett koncentrerat pulver och det gör att man använder mycket mindre kemikalier per disk med Sun PROGRESS. För medelhårt vatten doserar man 25 ml.

Sun PROGRESS innehåller varken klor eller fosfat.

Den är alltså inte frätande och således mycket säkrare att använda för barnfamiljer.

Den har ett lägre pH och är därigenom skonsamt mot gammalt fint porslin.

En citronparfym gör den behaglig att använda.

Den kommer i en helt ny förpackning, som består av 25 % returplast, och som är lätt att hålla/dosera ur.

Det koncentrerade Micropulvret i 1.1 kg-förpackning räcker till 60 diskar. En förpackning kommer till ordinarie pris att kosta ca 55 kr, vilket gör ett pris per disk på knappt 1 krona.

Levers egen miljösymbol

På flaskan introducerar Lever Europe sin egen miljösymbol, - en cirkel i grönt med vatten och natur - som kommer att finnas på alla produkter som har miljöargument. Till den symbolen finns alltid en kompletterande text, som talar om vad det är i just den produkten, som är mindre belastande för miljön.

Vad tycker konsumenterna?

Av konsumentpanelen i Stockholm och Malmö sade 75% att de ville köpa produkten. Det är en efterlängtat nyhet. Sun PROGRESS finns redan lanserad i Tyskland, Holland och Danmark.

Premiär för TV-reklam med Sun PROGRESS

För första gången på TV3 kommer ett maskindiskmedel att visas.

Sun PROGRESS ska inte ersätta Sun Flytande eller Sun Pulver utan valmöjligheten finns för kunden med alla tre produkterna.

Den greppvänliga och lätta Sun PROGRESS-flaskan.

Kvartetten från planeten S-U-N, fr v robot Johan Ryd, prinsessan Leia Cecilia Fries, roboten Tekla/Åsa Rosén och roboten Lars Silfverswärc har nedstigit med det nya Sun PROGRESS.

Förvandlade till oigenkännliga S-U-N-robotar ses fr v Karen Mattsson, Ingrid Collin, Peter Nilsson, Rolf Fredholm och Birgitta Johansson. Skymda är Nicke Skärlund, Håkan Magnusson och Gunnar Sandberg.

Den säljfärdiga Sun PROGRESS-pallen packas av Flexi-fabriken. Produkten kommer just i dagarna att börja säljas runt om i varuhus och butiker.

